

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 12. juni 2025

Sag 92/2024

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jane Ranum, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Roskilde den 3. juli 2024 (9-2785/2024) og af Østre Landsrets 9. afdeling den 21. august 2024 (S-2206-24).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Oliver Talevski, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli, Ole Hasselgaard og Julie Arnth Jørgensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at straffen bør formildes og udmåles til fængsel i 6 år og 6 måneder.

Efter de kategorier, som Højesteret har opstillet i dom af 15. maj 2025 (UfR 2025.3022), er sagen omfattet af kategori 2, således at straffen bør reduceres med mellem 20 % og 1/3.

Tilståelsen blev aflagt tidligt under sagen ca. 2 måneder efter grundlovsforhøret og gjorde det unødvendigt for politiet at foretage en ”længere efterforskning”. Den efterforskning, der blev foretaget efter anholdelsen, var begrænset og ville være foretaget under alle omstændigheder.

Det forhold, at der konkret var tale om en større narkotikasag med flere sigtede, støtter i øvrigt også, at tilståelsen må antages at have sparet politiet for en række efterforskningsskridt.

En betydelig del af efterforskningen i bl.a. narkotikasager foretages inden anholdelsen. Efterforskningen efter en anholdelse beror på en politifaglig vurdering, som kan variere bl.a. efter ressourcer og holdninger. Hvis det afhænger af politiets dispositioner, om en tilståelsessag er omfattet af kategori 2 eller 3, vil det svække realiseringen af det procesbesparende formål med tilståelsesrabatten, fordi den derved kan blive mindre forudsigelig for advokaten at rådgive om.

Straffen før tilståelsesrabatten ligger som udgangspunkt på fængsel i 7-8 år. Han havde som transportør en ikke-central rolle og opnåede ikke en betydelig fortjeneste. Gerningsperioden var kort med ét enkeltstående afsluttet forhold. Han er ikke tidligere dømt for overtrædelse af straffelovens § 191. Uanset at det er strafskærpene, at forholdet blev begået kort tid efter prøveløsladelsen den 7. februar 2024 med en reststraf på 131 dage, er der ikke tale om ligeartet kriminalitet. En tilståelsesrabat efter kategori 2 på minimum 20 % fører til, at fællesstraffen bør fastsættes til fængsel i maksimalt 6 år og 6 måneder.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen uden hensyntagen til Ts tilståelse og reststraffen ville skulle udmåles til fængsel i 9 år. Der må herved lægges vægt på mængden og farligheden af stoffet, hans underordnede rolle som transportør, det hurtige recidiv efter prøveløsladelsen fra afsoning for ikke ganske ligeartet, men dog sammenlignelig grov kriminalitet af bl.a. almenfarlig karakter og hans tidligere straffe for ligeartet kriminalitet.

Når det kommer til tilståelsesrabatten, skal sagen efter omstændighederne anses for omfattet af kategori 3, jf. Højesterets dom af 15. maj 2025 (UfR 2025.3022). T var i besiddelse af stoffet i sin bil, da han blev anholdt. Han nægtede indledningsvis forholdet og ville hverken udtale sig eller bidrage til efterforskningen. Efterforskningen omfattede gennemgang af koster og telefoner for bl.a. at klarlægge hans kommunikation med de medsigtede. Tilståelsen har derfor ikke sparet politiet for en længere efterforskning, men medførte dog, at sagen kunne gennemføres som en tilståelsessag.

Højesteret har anført, at der i sager omfattet af kategori 3 som udgangspunkt kan ske en reduktion af straffen på 10-20 %.

Efter en samlet vurdering af ressourcebesparelsen, som tilståelsen må antages at have medført for straffesagskæden, og da straffen skal fastsættes som en fællesstraf med reststraffen på 131 dage fra prøveløsladelsen mindre end 3 måneder forinden, bør fællesstraffen i overensstemmelse med landsrettens dom fastsættes til fængsel i 8 år.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er under en tilståelsessag dømt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved i en bil på en parkeringsplads at have været i besiddelse af 10 kg ketamin med henblik på videreoverdragelse til et større antal personer.

Han blev i landsretten straffet med fængsel i 8 år, der tillige omfattede en reststraf på 131 dage.

For Højesteret angår sagen strafudmålingen, herunder navnlig hvilken betydning Ts tilståelse skal have.

Generelt om strafudmålingen ved tilståelse

Straffens udmåling i den enkelte sag beror på en konkret vurdering af alle sagens omstændigheder. Efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, skal det i almindelighed indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden har aflagt tilståelse ("tilståelsesrabat").

Højesteret har i dom af 15. maj 2025 (UfR 2025.3022) på baggrund af forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, opstillet seks kategorier, der angiver rammerne for tilståelsesrabat.

Som det fremgår af dommen, er bestemmelsen et af flere initiativer, der med baggrund i arbejdet i bl.a. det såkaldte Rørdam-udvalg skal medvirke til at nedbringe de lange ventetider og frigøre ressourcer ved domstolene ved at øge incitamentet til tilståelse, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, lovforslag nr. L 115, s. 10.

Højesteret finder i den forbindelse, at det er hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af dommen i den enkelte sag, hvilken af de seks kategorier tilståelsen er omfattet af, og hvilken straf der ville være blevet udmålt uden tilståelsesrabat.

Den konkrete sag

Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder finder Højesteret, at T uden hensyntagen til reststraffen og en eventuel tilståelsesrabat skulle straffes med fængsel i 8 år.

Højesteret har i skærpende retning lagt vægt på, at der er tale om besiddelse af 10 kg ketamin med henblik på videreoverdragelse til et større antal personer. Forholdet er begået kort tid efter prøveløsladelse fra afsoning af en fængselsstraf på 2 år og 3 måneder for bl.a. frihedsberøvelse, brandstiftelse og vold. Der er i formildende retning lagt vægt på, at der er tale om en enkelt, kortvarig besiddelse i en underordnet rolle som transportør og ifølge hans egen forklaring mod et vederlag på kun 7.000 kr.

Med hensyn til tilståelsens betydning for strafudmålingen bemærkes, at politiet ved anholdelsen af T fandt 10 kg ketamin i den bil, som han kørte i. Han nægtede sig skyldig i grundlovsforhøret, men tilstod forholdet ca. to måneder senere, sådan at sagen har kunnet afgøres som en tilståelsessag. Der er ikke grundlag for at antage, at politiet som følge af tilståelsen er blevet sparet for en længere efterforskning. Den foreliggende sag er derfor omfattet af kategori 3. Som anført i Højesterets dom af 15. maj 2025 (UfR 2025.3022) omfatter kategori 3 bl.a. narkotikasager, hvor det erkendte forhold svarer til politiets fund hos den pågældende.

I tilfælde omfattet af kategori 3 skal der som udgangspunkt ske en reduktion af straffen på mellem ca. 10 og ca. 20 %. Ved fastsættelsen af tilståelsesrabat i den foreliggende sag må der tages hensyn til, at politiet allerede inden tilståelsen havde foretaget efterforskning i sagen. Tilståelsen må dog antages at have medført en vis ressourcebesparelse hos politiet. Tilståelsen har desuden medført en vis ressourcebesparelse hos domstolene. Der skal endvidere tages hensyn til, at anvendelse af tilståelsesrabat ikke skal føre til strafpositioner, der afviger fra, hvad der efter praksis er almindeligt anvendt.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering finder Højesteret, at der efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, skal ske en reduktion af straffen med 1 år (12,5 %) af den straf på fængsel i 8 år, der ellers skulle være udmålt.

Herefter fastsættes straffen, der er en fællesstraf, som tillige omfatter den nævnte reststraf, til fængsel i 7 år.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at T straffes med fængsel i 7 år.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.